

ІГОР РУЩЕНКО

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ГІБРИДНА ВІЙНА: ПОГЛЯД СОЦІОЛОГА

ХАРКІВ
2015

I. P. Rushchenko

**RUSSIA-UKRAINE
HYBRID WAR:
SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE**

Monograph

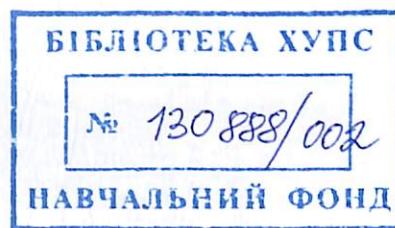
**Kharkiv
2015**

355.48
р92

I. П. Рушенко

**РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА
ГІБРИДНА ВІЙНА:
ПОГЛЯД СОЦІОЛОГА**

Монографія

Харків
2015

A 1 2 7 1 9 2

УДК 355.01(470:477)
ББК 66.4 (2 Рос - 4 Укр)
Р 82

Рецензенти:

О. Д. Куценко – доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри соціальних структур та соціальних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

I. Ф. Конюков – доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри філософії та соціології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

Рущенко І. П.

Р 82 Російсько-українська гібридна війна: погляд соціолога : монографія /
І. П. Рущенко. – Х. : ФОП Павленко О. Г., 2015. – 268 с.

ISBN 978-966-2901-18-4

Монографія є першим узагальненням дослідженням, яке ставить за мету з'ясувати причину російсько-української гібридної війни. Автор намагався не торкатися суто військових та збройних аспектів конфлікту. Висвітлено соціальну складову війни, що в рамках поси четвертого покоління стає чи не визначальним чинником протиборства між агресором і країною, яка зазнала нападу. Книга містить низку нових ідей та понять, які розроблені автором, аби пояснити феномен гібридної війни як соціальний проект. Особливий акцент робиться на дослідженні «підривних соціальних технологій», які агресор перетворив на «м'яку зброю» і використав для захоплення територій.

Передусім розрахована на спеціалістів, аналітиків, військових, що мають відношення до сектору національної безпеки; політиків; політологів та соціологів; читачів, які хочуть розібратися у витоках, соціальній природі, специфіці гібридної війни.

УДК 355.01(470:477)
ББК 66.4 (2 Рос - 4 Укр)

© Рущенко І. П., 2015
© ФОП Павленко О. Г., 2015
© ТОВ «ТМ ПАБЛІШ ГРУП», 2015

ISBN 978-966-2901-18-4

ЗМІСТ

Передмова.....	8
Розділ 1. Гібридна війна як соціальний проект	15
1.1. Дискусія щодо назви та суті війни нового типу.....	15
1.2. Цивілізаційне середовище гібридної війни	23
1.3. «Хиткі соціальні сегменти» як соціальна база гібридної війни.....	29
1.4. Формування «п'ятої колони» на території країни-жертви	45
1.5. Роль криміналітету та криміналізованих еліт у російсько-українській гібридній війні	67
Література	94
Розділ 2. Структура російсько-української гібридної війни	101
2.1. Підготовчий період	102
2.2. «День Д»	116
2.3. Активна фаза. Застосування «м'якої сили».....	134
2.4. Збройна або «гаряча фаза»	160
Література	185
Розділ 3. Підривні соціальні технології.....	189
3.1. Підривні соціальні технології: сутність та специфіка	189
3.2. Підривні соціальні технології, що використовувалися на театрі воєнних дій.....	195
Технологія поділу України на «народні республіки»	195
Технологія створення кримінального натовпу	210
Технологія заколоту і захоплення влади у містах	226
Технологія «референдум»	233
Технологія «живий щит».....	239
3.3. Руйнування планів, структури, технологій гібридної війни	243
Література	262
Заключне слово	265

Contents

Introduction	8
Chapter 1. Hybrid warfare as a social project	15
1.1. The «new» concept of war: debate about the term and its nature	15
1.2. Civilizational environment of a hybrid warfare.....	23
1.3. «Unreliable social segments» as a social base for a hybrid warfare	29
1.4. «Fifth column» and its impact on the territory of a victimized country.....	45
1.5. The role of criminality and criminal elites in Russia-Ukraine hybrid war	67
Bibliography	94
Chapter 2. Structure of Russia-Ukraine hybrid warfare	101
2.1. Preparatory stage of the conflict.....	102
2.2. « D-Day».....	116
2.3. Active phase and soft power's implementation	134
2.4. Armed phase of conflict	160
Bibliography	185
Chapter 3. Disruptive social techniques	189
3.1. Disruptive social techniques: essence and specificity.....	189
3.2. Disruptive social techniques used during the armed conflict	195
The technique of dividing Ukraine into «People's republics».....	195
The technique of criminal crowd	210
The technique of insurgency and capturing of power in the cities.....	226

The technique of «referendum»	233
The technique of «human shield»	239
3.3. The destruction of plans, structure, and methods of a hybrid warfare	243
Bibliography	262
Conclusion	265